

ДІЛО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18, II. пов. Конто почт. ш. 26.726. Адреса тел. „Діло-Львів“. Число телефону 563. Рукописи редакція не повертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . . 5— К. чвертьрічно . . . . . 15— „ піврічно . . . . . 28— „ цілорічно . . . . . 56— „ у Львові (без доставки): місячно . . . . . 4— К. чвертьрічно . . . . . 12— „ піврічно . . . . . 22— „ цілорічно . . . . . 44— „ в Німеччині: піврічно . . . . . 20— М. цілорічно . . . . . 40— „ За зміну адреси платити по 50 к.</p>	<p>Ціна оголошень: Рядок постійної, довільної довжини стоїть місяць 50 к., а щомісячно 1 К., а зазвичай 1'40, а щомісячно 1'40 частіше перед або по вимогах 2 К. Напрямом до К. Сторона тиражу друкує задоволення. Ціна несе за службу і щодня щодня. Постійні оголошення за місяць . . . . Одні примірники коштують у Львові 16 к. на провінції 20 к.</p>
--	--	---

Видав: Видавничі Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Іванко Панишко.

Слова і діла.

Львів, 15. мая 1918.

Безпосередно по перевороті в Києві, коли характер з'їзду землевласників, який проголосив гетьманство, і склад гетьманського кабінету дає основу бачити в перевороті небезпеку для української державної самостійності в користь відбудови „єдиної невідомої“, — шеф штабу Айхгорн ген. Гренер заявив делегації українських партій, що німецька влада, яка признає гетьмана, перучила йому стояти на становищі української державної самостійності і вести „ліву“ політику, себто політику основних політичних і соціальних реформ.

Те, що сказав ген. Гренер українським партіям, те саме заявив у гетьманській комісії німецького парламенту віцеканцлер Буше на основі телеграфічного звідомлення німецького посла в Києві бар. Мумма.

І те саме говорять кореспондентам німецької преси гетьман Скоропадський і його президент міністрів Лизогуб.

Так звучать слова нового німецько-гетьманського курсу на Україні. А як виглядають діла?

Поки що першим і найважливішим ділом нової влади є організації кабінету. З автентичних голосів державної української преси знамі чіткі мають ясне поняття про те, як організовано гетьманський кабінет і яке його політичне обличчя. Українським партіям, — не вважати на те, що вони були готові піти на дані уступки, бо признати факт перевороту і працювати з новою властю, — уможливити участь в правляю. Нова влада відкинула умови, сформульовані українськими партіями, які догадалися тільки того, чого мусли домогатися: коли мали взяти на себе відповідальність перед народом і історією: щоб вони творили в кабінеті більшість, і щоб законною основою правління до часу скликання Державного Союму признали вироблену й ухвалену ними конституцію, а не самовольно гетьманна. Однак нова влада заявила, що вона може допустити Українці до участі в кабінеті тільки як меншість, щоб мати українську декорацію, але на те, щоб Україні були рішачим чинником в українській державі, вона не згодиться.

Таким чином представників українського народу, діячів українського національного відродження і творців української держави виключено від правління в українській державі, яке мала ворожим українській державності російським елементам кадетсько-октябристським.

Що ці елементи взагалі і зокрема їх представники в гетьманському кабінеті справді ворожі українській державності, автентичне свідчення мають читачі в державній українській пресі.

Закази членів гетьманського кабінету в своїх партійних кружках і вдоволені подиктовані коментарі російської преси до них заявляють також пророчество про наярм політики гетьманського кабінету. Вони менше або більше ясно, але за те зовсім недвозначно заявляють, що їх ціля: з'єдинене всіх частин бувшої російської імперії.

Отже слова гетьманської влади і її діла взаємно себе виключають. Питаємо, чому вірять: словам чи ділам?

Приміт треба все тямити одно: що гетьманська влада на Україні, се тільки декорація німецької влади. Між Центральною Радою й ген. Айхгорном йшла власне боротьба за влада; наступлене гетьмана означає нову побіду ген. Айхгорна.

Через те слова і діла гетьманської влади є рідночасно словами і ділами німецького правління. Словами вона заявляє, що стоїть на становищі української державної самостійності, але його діла перечають його словам.

Як се пояснити? На нашу думку так, що німецька політика, яка в берестейському договорі — здавалося — заявила рішучо за самостійною українською державою, тепер має на увазі також другу можливість: відбудована Росії. Когру в цих можливостях Німеччина вибере, вона може ще й сама не знає. В кождім разі можливість відбудована Росії набрала вже для неї на стільки ваги, що вона до сеї можливості приміює свою політику на Україні.

Тому се противенство між словами й ділами німецько-гетьманського курсу. Слова означають, що сей курс ще не рішався вірвати з українською державною самостійністю; діла означають, що він уже рішився на всякий випадок підготувати собі шлях до відбудована Росії.

Селянський з'їзд в Києві розігнаний.

Львів, 15. мая 1918.

„Одеський Листок“ з 12. с. м. доносить з Києва:

На 10. мая назначений був в Києві з'їзд безземельних селян, скликаний Селянською Спілкою. Німецька команда рішила не допустити до того з'їзду. Серед видних організаторів Спілки ще на передодні з'їзду перезадано арештованя. Принято війскові міри в цілі недопущеня, щоб члени з'їзду зібраних у Києві (на з'їзд мало прибути до 3000 селян). По дорозі до Києва арештовано делегатів на з'їзд. На кораблях, що плили в напрямі Києва, переведжено ревізії. У всіх подорожних провірювано документи.]

Проте до Києва прабуло кілька сот селянських делегатів, які зібраних в будинку фупдуклівської гімназії. Там прибули заразі кілька панцирних самоходів і відділи німецьких жовнірів. Всі учасники з'їзду в числі кількох людей були арештовані. Під сильною сторожію їх випроваджували із з'їзду. Оісла визущено на волю всіх арештованих членів, а під арештом остав ся тільки голова зборів.

Побоюване терористичних актів.
 Відень, 14. мая 1918.

З Києва доносять: З приводу заборони останнього конгресу селян, атакують сильно міністра внутрішних справ. Побоюють ся терористичних актів селянства проти прихлонників нового правління.

З'їзди українських соц.-федералістів і російських кадетів в Києві.

Відень, 14. мая 1918.

З Києва доносять:
 Дня 10. мая розпочав ся конгрес українських соціалістів-федералістів. На конгресі — як доносить „Нова Рада“ — бувший міністер заграничних справ Шульгин предложив партійну програму що до заграничного становища України. Партія соціалістів-федералістів відкидає всяку сполуку з північною Росією, однак хоче бути в федерації з Литвою, Білою Русією і Кавказом, в дальшім значіно бажає федерації усіх народів. Шульгин замігиває далі, що не можна заперечити, що правління соціалістів революціонерів зробило великі похибки, але і німецька політика на Україні не була без ошибок. Не є тайною,

що теперішнє правління опирає ся на осередні держави. Бесідник висказав надію, що берестейський мировий договір буде захований і абсолютна самостійність України не буде порушена.

Рівночасно відбув ся конгрес кадетів, який жадав рівноуправненя російської мови, незалежності церкви від держави, безпартійного судівництва, охорони малої посілості і заборони чужинцям купувати українську землю.

До „єдиної, невідомої“.

З голосів державної української преси.

Чого хочуть кадеты?
 Під такою назвою пише в київській „Новій Раді“ з 9. с. м. редактор Ан. Ніковський:

„Говорить ся і пишеть ся, що нова влада стоїть таердо на ґрунті української державности та демократичної лівої політики. І коли це говорять про П. П. Скоропадського, то даних для особливого недовіра нема: він у свій час пропонував свої услуги Центральной Раді, він стояв на чолі значної організації вільного козацтва, коли на теперішній державний розмах Україні ще не заходило, коли українська влада в боротьбі з большевиками переживала тяжкі хвилини.

Але що робили за весь час будована української держави кадеты?

Вони бороли ся з нами на місці, вони покинули Центральну Раду, заявивши, що української держави вони не признають і будуть з нею боротись. Вони-ж, ніхто инший, послали Юселевича з докладом доносом у Москву про те, що Україні — державні зрадники, що вони сепаратисти на користь одвічних ворогів Росії — Німців. Нахия до Австро-Угорщини та Німеччини, кеди у нас не була думки й гадки, вони вже були нам накинули, як державне злочинство, проти якого настоювали післати оружну силу. Вони в Тимчасовім Уряді домагаля ся арешта Центральной Ради та Генеральних Секретарів.

І хто-ж тепер повірить, що кадеты врийшли до готової української держави для роботи й будівництва на користь народу? Ті, хто розпалював ненависть до Німців, хто пледив у Росії шовіністичну горячку, хто шторхав її на війну й нові жертви, хто своїм домаганем протоків і хреста на св. Софії Царгородській зруйнував армію, кинувши її під большевицьку демократію, — ті хто следив ся до останнього дня англійської допомоги проти Німців, хто досі не йшов до участі в українській державній роботі тільки через те, що принципіально відкидав можливість навіть федеративного звязку України, хто досі не висловив ся навіть за автономію цілої України, — вони тепер коло власти, вони — союзники Німців, вони — оберонці української держави!

Але, цього останнього, вони як раз не кажуть: про державу та відношене до Німців вони мовчать. Хто-ж їм тепер повірить? — А такти ніхто. Ні українське громадянство, ні Німці. Тому, може бути, навіть корисно для визначеня кадетів, де загинула добра традиція і. Подторського, а зросла протнукрїнська політика Д. Барського, корисно, щоб вони себе до о-

В імені його Величества Царя і Ц. к. Суд української карий як Трибунал пресовий у Львові рішив на вказок п. к. Прокураторії Державної, що лист зоткнулу, вказок п. к. Прокураторії Державної, що лист зоткнулу, уміщеного в часенсі „Діло“ число 87, а дня 17. дня 1918 в артикулі під татуюем „Панцирна“ (2) в артикулі п. т. „Ніч св. Вартоломея в Холмщині“ містить в собі взаємних прохия з §§ 200 а к. указа доможну в дня 16. дня 1918 пофірмату за оправдану і арешта виключено цілого шканду і видати до душі §. 493. п. к. закла дальшого розширення його друкованого пс-ма Львів, дня 18. дня 1918. Рубіка.

Кіно "КОПЕРНИК"

ЦИРК ВОЛЬФЗОНА

величава драма на 5 дій, наймстучішій фільмовий архитвір.

Комплетна фільгармонійна оркестра з новою знаменитою програмою, проявленою строго до кожного моменту цієї небувалої драми. — **Тільки коротний час!**

Відео і втілено тепер, коли його і справді вознесуть на міністерський пост. Раджу не забувати нашому новому хабіне-товні зфоризму Петра I: — Потентат, що має тільки одну сухопутну армію, подібен до однорукої людини. Потентат, що має флот і армію — подібен людині з двома руками!... Раджу, але непевен, що якийсь толк в тої поради вийде.

Мирові переговори між Україною і Росією

Відень, 14. мая 1918.

З Києва доноситься: Тимчасовий управитель міністерства заграничних справ Василенко — як доносить "Кієвская Мысль" — передав делегації совітів на її прохання розпочати переговори відповідь, що в останній часі відано зарядження в справі телеграфічного пошуку між Києвом і Москвою. Також відбудовано залізничний шлях Київ-Курск. Правительство і німецька начальна команда дають російській делегації охорону підчас її побуту в Києві. Переговори мають розпочати ся 22 мая.

Англія і румунський мир.

ЛОНДОН, 14. мая (Рейтер). В висшій Палаті сказав міністер заграничних справ Вільсон, що з обов'язком Англії стреміти в будучий мирній конференції до реалізації твердих умов миру, які накинисмо Румунії.

Виборча реформа до пруського парламенту.

Відкинене предложення в третім читанні. БЕРЛІН (ТКБ) 14. мая. В пруській Палаті засів в третім читанні предложення закону про виборчу реформу відкинено внесок в сороці приверження § 3. правительственного предложення 226 голосами, проти 185. Внесок Льюмана, який в деяких випадках привнес виборчим додаткові години відкинено в поіменнім голосуванню 338 голосами проти 75. Відкинено також 220 голосами проти 191 § 3. предложення комісії що-до заведення плюралістичного виборчого права. Чотири послы адержали ся від голосування. Супроти такого вислуду голосування не означено роду виборчого права. Віцепрезидент державного міністерства д-р Фрідберг заявив: Правительство є рішене в справі заведення рівного виборчого права ужити всіх конституційних средств і в тої думки, що також Палата панів як рівноуправнений законодатий чинник мусить зайяти становище супроти цієї засідничої справи. Тому Палата панів буде радити над тим предложенням. Колиб проти очікування правительства протягом означеного часу не прийшло до оконченого прийняття рівного виборчого права, насупить розв'язане Палати в реченні, який дасть ся погодити з воєнним положенням.

Другий лист цисаря Карла.

РОТТЕРДАМ (ТКБ). Париський кореспондент дневника "Manchester Guardian" довідуть ся про другий лист цисаря Карла, який мав бути найшаншівший від першого. В тім листі мав цисар висловити переконання, що йому власть ся сподобила Німеччину до миру, зобит тільки кваліфікація своєї територіяльніх домагань до Ельби і Лютарингії. Суверенність Бельгії була-бм відовлена. Цисар заявив в листі, що він запевнив собі угоду Болгарії та просив о збереженні вразного характеру листа Поинваре жадав підчас переговорів, щоб міністерія в заміну за німецький Шлезвіг відступила Італії Трієст і Трентіно та проти такого предложення цисар вивдигав позитивні заміти. Рібо заявив в комісії для заграничних справ, що він має до вибору між зрівнянням з Італією і відкиненням австро угорського предложення та що Лорд Джордж що-то після доповіді заставилом рішив ся згодитись з відкиненням предложення, якого домагав ся Сонніно. Кореспондент дневника "Manchester Guardian" доносить, що минулого дня кілька разів Бульони були поставлені мирові предложення. Як доносить ся п. к. телеграфічне бюро кореспондентів Іне. листа, про який вище "Manchester Guardian" довісім не було.

Австро-польська розв'язка ва війскову конвенцію

Львів, 15. мая 1918.

Віденські газети доносять, що після парламентарних чутків німецьке правительство підчас переїздорів в голосній кватирі згодило ся на австро-польську розв'язку від умовою, що Австро-Угорщина звільнить з Німеччиною 15 літню війскову конвенцію. Таким чином на днешнім порядку стоїть справа перотальної унії між Австро-Угорщиною і Польщею. Обговорено також основи господарського союзу.

Генерал-губернатор занятих російських областей.

Львів, 16. мая 1918.

Київські газети доносять, що генерал-губернатором російських областей, занятих німецькими військами, іменований князь Гессенський, брат бувшої царниці Олександри Теодорівни.

Війна з Італією.

ВІДЕНЬ, 14. мая. (ТКБ.) Урядово: Боєва діяльність на італійськїм фронті як в останніх днях.

На Заході.

БЕРЛІН, 14. мая. (Вольф). Урядово. На боєвих огневах діяльність збільшена в равних об'єктах, ослабла перед полуднем. Під вечір зсна в многих місцях збільшилась ся. По останнім обстрілі на північ від валалу Ля-Бассе пробували Англіїї сильних наступів на нашій становища на північ і південь від Ойвенбу. Іх відбито з великими втратами. Стежня діяльність остала жива. Вечером: Успішні місцеві приступи на англійські становища на північній березі Семми на версі Вав-Сорбіє. Негадані противоступи неприятеля не ідали ся. Впрочім нічого нового.

НОВИНКИ.

Львів, 15. мая. 1918.

— Редактор "Прикарпатської Русі" — заступником директара українського Державного Агентства. Київська "Народна Воля" в 10. с. м. доносить: Директором розпорядником УТА намічено будшого управлєного київським відділом петроградського телеграфічного агентства Семіа Дівіна, його помітником Семіа Лабенського, будшого редактора львівської "Прикарпатської Русі", що виходила з російської гроші і заїздво гавкала на український національний рух в Галичині. — Редактор "Пр. Русі" на таким становищі в українськїм Державнім Агентстві, — се також пророчистий знак гетьманського правління, який більше говорить, ніж самостійницькі зяги Скоропадського і Лизогуба!

— На фонд Укр. Інститута Національного Музею у Львові гасили редник Сидір Громицький 100 К в Зем. Банку Гістечнім (бул. Підвале 7).

— Неудачний бенкет. В Київських дневниках читаємо: перебуваючі в Києві представники німецьких газет ршили устроїти 10. мая бенкет в честь російських журналістів. На бенкет були запрошені найважливіші співробітники всіх місцевих газет. Однак готувалась більшість представників місцевих газет, вказуючи на важкі обставини, подякувавши за запрошення, не явила ся на бенкеті.

— Польських легіонерів — як доносять польські газети — перекинено в числі до 5000 людей до концентраційних таборів в північній Італії, де відбудеть ся перегляд і побір до п. і к. армії. Нездібні до військової служби вернуть домі, прочі будуть організовані в окрему групу. Увільнених гислужених австрійських офіцирів відіслано до кадр тих полків, до яких належать, де будуть перекинені доходження офіцирським судом, чи вони не порушили офіцирськї чести і тим самим не заслужили на деградацию. В Гушт і Шекленче вдержано 95 офіцирів і 24 жовнірів, проти яких з військом мав відбудеть ся судова розправа на основі акту обжалування команди Чернівці. Задержано також 20 підфіцирів і жовнірів.

— Відбудена в Бучаччині. Дня 1. мая відвідал наш повіт комісія, зложена з представників міністерства рільництва, публичних робіт і Централі для відбудови краю. По оглядинах знищення, заподіяних війною, відбулась конференція, на яку запрошено п. Сієка, голову тут. Філії Товариства "Сільський Господар". Вказавши на мішковите майже занедбане відбудови в тутешнім повіті, воставив наш представник ряд домагань в цілі поалагодження найбільше пезучих потреб знищеного населення. Згадана комісія дала приречене як найкоршого сповнення сих домагань, та енергичного переведення акції відбудови. За приреченнями жасмо з повинні довірем на діла.

— Приватні іспити в школі вправ, знайлової школі і учительськїй семінарії українського педагогічного Товариства у Львові відбудуть ся з огляду на заряджене шкільними властями вчаснійше покінчене шкільного року вже дня 6. червня 1918 о год. 8 рано при ул. Мохницького ч. 12. Вступні іспити на перший рік учат. семінарії відбудуть ся дня 15 червня від 10 год. рано.

— В ц. к. жіночій семінарії учительськїй у Львові зачинаєть ся письмений іспит зрілости дня 21. мая (второк) о год. 8 рано, а усний дня 3 червня с. р.

— Псковський курс для інвалідів. Д. 1. липня розпочиеть ся у Львові для інвалідів курс на писарів громадських. Інваліди мають згодитись у свої команди.

— Ц. к. дирекція державних залізниць у Львові розписує лімітацию на доставу ріжних артикулів залізничних, відливів в заліза, пальників, електричних жарівок, хемічних товарів, канцелярських матеріялів, віників, шутру, товченого з річного і ломаного каміня, шутру річного рафованого, каміня ломаного, будівельних матеріялів в камені, портяндського цементу, мучки з шмотової глинки, паленого земляного вапна, паленого гіпсу, паленої і огнетривалої цегли, цегли шмотової до кітлів льскомотни, дахівок натуральних червоних і димлених, піску до будови, папи до криття дахів, знаряддя до будови і консервації залізниць, дерева будівельного мостового і підкладів розв'язових, ріжних артикулів деревляних як держаків, гонтів, деревляних друків до габовних, деревляних допат до снігу, дручків грабових, матеріялів і гаторій для телеграфів і для уряджень до владових обмежень. Дотичні сфертові формулярї можна одержати в урядових годинах в бюрі групи матеріялової відділіи II, III, IV і V ц. к. дирекції залізниць державних у Львові. Реченць вносення оферт минає 21. мая с. р. о годині 12 в полудне. Отвирание оферт відбудеть ся 3. червня с. р. о год. 9 перед полуднем.

Допись із Стажиславова.

Війна спричинила величезну руїну підлого ювіта, а передовсім селянського господарства. На 74 сія аж 24 анішко буквально з лиць землі Прочі знищені що найміцше до позовини. Вернули власти, кресаво нові, щоб піддвигнути повіт, піддвигнуть зруйноване селянство, що повернуло до своїх вєсткуючих господарств.

Як сі власти сповизають свої обов'язки? Зачнемо від ц. к. староства. Всі письма із староства до громад виходять виключно в польській мові. Акі що до числа, які ще до якости урядників не єбсаджено староства так, як сего вимагають надзвичайні та виїмкові відносини в ювіті. Скажемо відноситься ся у першій мірі до бюрі військової причинки. Діяльність сего бюра є цілком неадекватною. Точні жіноск наших жовнірів жде місяцями, ба навіть роками на арізанне ім належних причинків. Значну частину вини такого стану треба привезати Краєвій Причинковій Комісії в Бялії. Вглядає, що урядники тоїж є прихильниками сього рода перманентного страйку, коли ходять о поалагодженне справ українського селянства.

В податковім уряді мають деякі функціонари допускати ся неадекватних, ба навіть і каригідних маніпуляцій виготовляючи квіти на війскові причинки. Пеки-що поперестасмо на отім натяку і вижидасмо, чи верхні власти не вглянуть в сцю роботу. Інакше будемо мусіти оголосити факти.

Віцвітєм війни є в нас нові уряди, що їх спеціальною задачею є відбудова повіту. Масмо на думки: експозитуру відбудови, рільничу експозитуру та аграрних комісарів.

Експозитура відбудови прийшла до нас ще в початкєм жовтня 1917 р. Управителем її став п. Брунерський, знавший жовнірстві "кресовий" організатор, а тепер "prezes organizacji narodowej". Приїзав з готівким пляном праці: усе для всіх — нічого для українського еєла. До

